

683-2
22

startnotitie Meerjarenplan

verwijdering
gevaarlijke afvalstoffen

1996-2006 (MJP-II)

STARTNOTITIE

MEERJARENPLAN VERWIJDERING
GEVAARLIJKE AFVALSTOFFEN
1996 - 2006 (MJP-II)

Uitvoerend instituut:
Tauw Milieu B.V.
ir. J. Eleveld
drs. G. de Zoeten

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening
en Milieubeheer
Interprovinciaal Overleg

februari 1995

INHOUDSOPGAVE

Pagina

1	INLEIDING	3
2	PROBLEEMSTELLING EN DOEL	4
	2.1 Doelstelling MJP	4
	2.2 Doelmatige verwijdering	4
3	REEDS GENOMEN EN TE NEMEN BESLUITEN	6
	3.1 Reeds genomen besluiten	6
	3.2 Te nemen besluiten	9
4	VOORGENOMEN BELEID EN ALTERNATIEVEN	10
	4.1 Knelpunten per sector	10
	4.2 Sturingsmogelijkheden	10
	4.3 Algemene beleidsvoornemens MJP-II	11
	4.4 Voorgenomen beleid per sector	12
	4.5 Concretisering mogelijkheden voor beleidsaanpassing	15
5	INDICATIE TE VERWACHTEN MILIEU-GEVOLGEN	17
	5.1 Kader beschrijving milieugevolgen	17
	5.2 Beoordelingsmethodiek	17
6	PROCEDURELE ASPECTEN	19

Bijlage 1: Vigerend beleid MJP-I (per sector)

Bijlage 2: Knelpunten verwijdering (per sector)

Bijlage 3: Mogelijke beleidsontwikkelingen MJP-II (per sector)

Bijlage 4: Begrippenlijst

1 INLEIDING

Het beleidsstandpunt inzake de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen wordt elke drie jaar bijgesteld en vastgesteld in een Meerjarenplan. Het eerste Meerjarenplan verwijdering gevaarlijke afvalstoffen (MJP-I) is in juni 1993 vastgesteld. Derhalve dient een integrale bijstelling (MJP-II) in juni 1996 te verschijnen. In de meerjarenplannen gevaarlijke afvalstoffen wordt het gezamenlijke beleidsstandpunt verwoord van:

- de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, en
- de twaalf provincies (het Interprovinciaal Overleg).

Het MJP-II dient in juni 1996 vastgesteld te worden door de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en de twaalf provincies. Deze zijn bevoegd gezag. De Minister van VROM en het Interprovinciaal Overleg (IPO) treden op als initiatiefnemer.

Naam en adres van de initiatiefnemers zijn als volgt:

Minister van VROM
Postbus 30945
2500 GX 's-Gravenhage

Interprovinciaal Overleg
Postbus 97728
2509 GC 's-Gravenhage

Op grond van het Besluit milieu-effectrapportage is door de initiatiefnemers geconcludeerd dat voor het opstellen van het MJP-II een m.e.r. nodig is. In het MJP-II zullen m.e.r.-plichtige besluiten worden genomen, die betrekking hebben op methoden van verwerking of voorzieningen voor die verwerking.

2 PROBLEEMSTELLING EN DOEL

2.1 Doelstelling MJP

Het afvalstoffenbeleid is vastgelegd in de nationale milieubeleidsplannen (NMP, NMP+ en NMP-2) en nader geconcretiseerd in provinciale en landelijke milieubeleidsplannen. Een nadere invulling van het beleid ten aanzien van gevaarlijke afvalstoffen is verwoord in het Meerjarenplan verwijdering gevaarlijke afvalstoffen (MJP). Dit plan, met een werkingsperiode van tien jaar, wordt eens per drie jaar geactualiseerd. Het MJP-II vormt de actualisatie van het in 1993 verschenen eerste MJP en de tussentijdse wijziging daarvan (momenteel in procedure, zie paragraaf 3.1). Het MJP dient te worden beschouwd als het algemene beleids-c.q. toetsingskader voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen.

Het MJP heeft tot doel een 'lekvrije' verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen te bevorderen. Dit betekent dat de verwijdering dusdanig vorm wordt gegeven dat de mogelijkheden tot hergebruik en nuttige toepassing worden benut en de verwerkingsrisico's worden gereduceerd tot een acceptabel niveau. Voorts dient het MJP-II bij te dragen aan preventie van gevaarlijke afvalstoffen en dient het ter invulling van de verplichtingen die de EG stelt ten aanzien van de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen.

De verwijderingsketen voor gevaarlijke afvalstoffen is opgebouwd uit verschillende schakels. Onderscheiden worden: inzamelen, bewaren, verwerken, eindverwerking en in-, uit- en doorvoer. Voor deze schakels zijn in het MJP toetsingskaders voor de vergunningverlening geformuleerd alsmede maatregelen om tot een doelmatige verwijdering te komen.

Voorts wordt in het plan de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen per sector ingevuld. Een sector is daarbij een groep van vergunninghouders betrokken bij de verwijdering van een bepaalde categorie gevaarlijke afvalstoffen. In het MJP-I worden een twintigtal sectoren onderscheiden. De sectoren zijn genoemd naar de categorie gevaarlijke afvalstoffen.

De functies van het Meerjarenplan verwijdering gevaarlijke afvalstoffen zijn samengevat de volgende:

- bevorderen preventie en hergebruik;
- bevorderen lekvrije verwijdering;
- beleidskader voor rijksoverheid en provincies;
- toetsingskader voor vergunningverlening;
- toetsingskader voor in- en uitvoer;
- nadere uitvoering EG-verplichting.

Bij de invulling van de functies dient te worden voldaan aan de eisen gesteld vanuit de doelmatigheid van de verwijdering.

2.2 Doelmatige verwijdering

Het MJP bevat een planmatige aanpak voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen en vormt daarmee een uitwerking van het NMP-beleid. Hiermee wordt tevens invulling gegeven aan de EG-verplichting tot een planmatige aanpak van de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen. De driejaarlijkse bijstelling van het plan heeft tot doel nieuwe ontwikkelingen in de verwijdering (in binnen- en buitenland) alsmede veranderde inzichten in het beleid op te nemen.

Het centrale begrip inzake de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen vormt de **doelmatigheid**. In het MJP-I is het begrip doelmatigheid in algemene zin uitgelegd en per schakel van de verwijderingsketen geconcretiseerd. Samengevat zijn de gehanteerde criteria voor doelmatigheid in het MJP-I de volgende:

- voldoende capaciteit;
- effectieve en efficiënte verwijdering;
- aanwezigheid concurrentie;
- voldoende schaalgrootte;
- afval bij afval;
- overheersend overheidsbelang in de eindverwerking;
- geen onnodige schakels in de verwijderingsketen;
- spreiding van voorzieningen.

In paragraaf 3.1 wordt het MJP-I uitgebreid besproken en is in meer detail aangegeven op welke wijze de doelmatigheidstoetsing in algemene zin en per schakel is ingevuld.

Het MJP-II zal eveneens een doelmatigheidsafweging hanteren als belangrijkste criterium voor de bijstelling van het beleid inzake de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen. In de afgelopen jaren hebben veranderende omstandigheden geleid tot een gewijzigde invulling van het begrip doelmatige verwijdering. Deze wijziging leidt tot een andere toetsing en is derhalve richtinggevend voor de verwijderingsstructuur/invulling van de verwijderingsschakels voor de sectoren.

De wijziging in de invulling van het begrip doelmatigheid vloeit voort uit een aantal recente ontwikkelingen. Genoemd kunnen worden:

- de inwerkingtreding van de Wet milieubeheer (Wm), waarbij een groot deel van de vergunningverlening en handhaving is gedecentraliseerd naar provinciaal niveau en waarbij het begrip doelmatigheid een wettelijke basis heeft gekregen;
- de professionalisering van de verwijderingsmarkt, waardoor een meer marktgerichte benadering heeft plaatsgevonden;
- de totstandkoming van voorschriften en emissie-eisen voor verwijderingsactiviteiten, waardoor een structurering wordt bewerkstelligd, die voorheen plaats vond door middel van de doelmatigheidstoets.

3 REEDS GENOMEN EN TE NEMEN BESLUITEN

3.1 Reeds genomen besluiten

Nationaal Milieubeleidsplan en notitie Preventie en Hergebruik

Het beleid inzake preventie en hergebruik is uiteengezet in de 'Notitie inzake preventie en hergebruik van afvalstoffen (TK 1988-1989, 20.877, nr.2), waarin 30 prioritaire afvalstromen worden behandeld. Twaalf van de geselecteerde stromen hebben een relatie met gevaarlijke afvalstoffen¹. Voor deze afvalstromen wordt het beleid inzake preventie en hergebruik (taakstellingen, invulling producentenverantwoordelijkheid) nader uitgewerkt in zogenaamde implementatieplannen. De notitie richt zich op het beleid tot het jaar 2000. Het beleid uit de notitie is verder uitgewerkt in onder ander het NMP (-plus) en het Meerjarenplan verwijdering gevaarlijk afval.

Het Nationaal Milieubeleidsplan (NMP) en aansluitend het NMP-plus en NMP-2 vormen de basis van het huidige Nederlandse milieubeleid. Hierin geeft de regering aan waar de prioriteiten van het milieubeleid op hoofdlijnen in de planperiode worden gelegd. Het uitgangspunt voor het beleid is het streven naar een duurzame ontwikkeling in de vorm van het sluiten van stofkringlopen, het besparen van energie en het bevorderen van kwaliteit. Voor het omgaan met afvalstoffen is een prioriteitsvolgorde vastgelegd, waarbij preventie de hoogste prioriteit heeft, gevolgd door achtereenvolgens hergebruik, verbranden en storten.

Wet milieubeheer

De aanwijzing van gevaarlijke afvalstoffen, de vergunningverlening, de planvorming en de regelgeving inzake gevaarlijke afvalstoffen is op hoofdlijnen vastgelegd in de Wet milieubeheer (Wm).

Ten aanzien van gevaarlijke afvalstoffen zijn (aanvullend op het hoofdstuk Inrichtingen en het hoofdstuk Plannen) regelingen in het hoofdstuk Afvalstoffen opgenomen. In hoofdlijnen betreft dit: een afgifteregeling, een meldingsregeling en een begeleidingsbrief bij vervoer, regels omtrent de inzameling van categorieën gevaarlijke afvalstoffen, regels omtrent het in-, uit- en doorvoeren van gevaarlijke afvalstoffen en regels omtrent de verdere verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen.

De aanwijzing heeft plaatsgevonden door middel het Besluit aanwijzing gevaarlijke afvalstoffen (BAGA), waarin gewerkt wordt met een systeem van lijsten voor respectievelijk processen, stoffen en uitzonderingen.

In de Wm is geregeld dat de provincie het bevoegd gezag is inzake de vergunningverlening voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen behoudens een aantal aan te wijzen gevallen, waarbij de Minister van VROM de doelmatigheidstoetsing uit voert. De aanwijzingen van deze uitzonderingsgevallen heeft plaatsgevonden in een lijst met aangewezen (type) inrichtingen.

Inzake de planvorming vormt het NMP het toetsingskader; het MJP vormt een uitwerking van het NMP-beleid.

¹ Afgewerkte olie, batterijen, beitsbaden van thermische verzinkerijen, fractie gevaarlijk afval van bouw- en sloopafval, halogeen koolwaterstofhoudende afvalstoffen, jarosiet, scheepsafval (chemicaliën), (specifiek) ziekenhuisafval, spuitafval/verf, straalgrit, verontreinigde baggerspecie, verontreinigde grond.

Meerjarenplan verwijdering gevaarlijke afvalstoffen (MJP-I)

In juni 1993 is het Meerjarenplan verwijdering gevaarlijke afvalstoffen (MJP-I) uitgebracht. In dit plan is het beleidsstandpunt van de Minister van VROM en het Interprovinciaal Overleg vastgesteld voor een periode van tien jaar (1993-2003). Het MJP-I schetst de toekomstige produktie en verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen en de knelpunten daarbij. In het plan wordt aangegeven hoe preventie en hergebruik bevorderd zullen worden. Voorts wordt het beleids- en toetsingskader voor de uitvoering van de Wet milieubeheer door rijk en provincies inzake de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen ingevuld. Het beleid is voor een twintigtal sectoren nader geconcretiseerd.

In het MJP-I wordt de toekomstige afvalproduktie (voor het jaar 2000) geschat op 1.075 kton. 13% van deze hoeveelheid wordt door preventiemaatregelen niet ter verwijdering aangeboden. Verwacht wordt dat het hergebruik van gevaarlijke afvalstoffen in 2000 40% zal bedragen en dat 47% wordt verbrand of gestort, aldus het MJP-I.

Het vigerend beleid inzake de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen (MJP-I) is hieronder kort gekarakteriseerd.

Voor de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen worden de volgende uitgangspunten gesteld:

- effectueren producentenverantwoordelijkheid voor bepaalde produkten;
- in principe verwijdering binnen de landsgrenzen (waarbij een rol speelt: beheersing van grensoverschrijdende overbrenging van gevaarlijke afvalstoffen door hanteren van het zelfvoorzieningsbeginsel; verwijdering gevaarlijke afvalstoffen in principe dicht bij de bron (nabijheidsbeginsel) en een schaalgrootte waarbij continuïteit en hoogwaardigheid van de verwijdering gegarandeerd kunnen worden.

Het instrumentarium waarover het MJP in principe beschikt, bestaat uit:

- wet- en regelgeving (onder andere terugnameplicht, herverwerkingsplicht, re-toursystemen, stortverboden, toepassingsplicht afvalstoffen, etc.);
- vergunningverlening (voor respectievelijk inzamelen, bewaren en verwerken);
- handhaving (onder andere via informatie-uitwisselingssystemen);
- financiële prikkels (onder andere eenmalige investeringssteun);
- onderzoek (onder andere naar nieuwe verwerkingstechnieken).

Het geschetste toetsingskader in het MJP-I bestaat uit criteria ten aanzien van de doelmatigheid, hoogwaardigheid en kosten-effectiviteit van de verwijdering. Concreet zijn de volgende algemene toetsingscriteria en -eisen gesteld:

- voldoende capaciteit voor inzamelen, bewaren en verwerken (inclusief achtervang) zodat continuïteit van de verwijdering kan worden gewaarborgd;
- effectieve en efficiënte verwijdering, waarbij minimum-standaards voor de verwerking de hoogwaardigheid garanderen op een actueel niveau;
- aanwezigheid concurrentie zodat kosten-effectief gewerkt wordt;
- voldoende schaalgrootte zodat fysieke en organisatorische voorzieningen ter beperking van de milieurisico's kunnen worden getroffen en versnippering wordt voorkomen;
- afval bij afval (waste-to-waste) ter beperking van het gebruik van primaire grondstoffen;
- overheersend overheidsbelang in de eindverwerking;

- geen onnodige schakels in de verwijderingsketen (ter bevordering van effectief toezicht en ter vermindering van transport);
- spreiding van voorzieningen indien dit voor de afvalstroom van belang is (bijvoorbeeld afvalstromen, die in kleine hoeveelheden vrijkomen).

Per verwijderingsschakel zijn specifieke toetsingscriteria geformuleerd in het MJP-I. Voor het inzamelen hebben de criteria betrekking op het reguleren van de hoeveelheid inzamelaars (via recht- en plichtgebieden), het koppelen van inzamelen aan bewaren/verwerken en de herkenbaarheid van de inzameling. Het bewaren is sterk gerelateerd aan de overige schakels, en de gestelde criteria toetsen in feite deze afhankelijkheid. Bij de verwerking is de doelmatigheid (kosten-effectiviteit, hoogwaardigheid) het belangrijkste criterium, welke sectorgewijs invulling krijgt. Eindverwerking is slechts toegestaan, wanneer hoogwaardiger mogelijkheden ontbreken. Ten aanzien van storten zijn de criteria gericht op het minimaliseren van de risico's. Voor in-, uit- en doorvoer geldt het principe dat grensoverschrijdende overbrenging bezwaarlijk is. Invoer wordt toegestaan vanuit bepaalde capaciteits- en schaalgrootte-overwegingen. Uitvoer is mogelijk wanneer dit leidt tot een hoogwaardiger verwerking of vanuit schaalgrootte overwegingen. In-, uit- en doorvoer is voorts afhankelijk van de internationaal geldende afspraken.

Het algemene kader voor het beleid en de vergunningverlening is in het plan aansluitend uitgewerkt voor een twintigtal sectoren (= groep van vergunninghouders betrokken bij de verwijdering van een bepaalde categorie afvalstoffen). De sectoren zijn genoemd naar de afvalstoffen. In het MJP-I zijn de volgende sectoren onderscheiden: klein chemisch afval, oliehoudende sludges, fotografisch chemisch afval, afgewerkte olie, scheepsafvalstoffen, specifiek ziekenhuisafval, zuren en basen, gebruikte chemicaliën verpakkingen, vloeibare koolwaterstoffen, te verbranden afvalstoffen, C-1 afvalstoffen, C-2 afvalstoffen, C-3 afvalstoffen, verontreinigde grond, straalgrit, accu's, batterijen, gasontladingslampen, oliefilters en non-ferro.

(Ontwerp) tussentijdse wijziging Meerjarenplan verwijdering gevaarlijke afvalstoffen

In september 1994 is een Ontwerp tussentijdse wijziging Meerjarenplan verwijdering gevaarlijke afvalstoffen uitgebracht, waarin onderdelen uit het MJP-I worden vervangen. De tussentijdse wijziging heeft tot 26 november 1994 ter visie gelegen en zal volgens plan in maart 1995 worden vastgesteld door VROM/IPO. De wijziging bevat enkele algemene wijzigingen ten aanzien van de vergunningverlening (de wijzigingen hebben betrekking op de vergunningtermijn en op het loslaten van de koppeling bewaren/verwerken). Voorts worden vier sectorplannen integraal gewijzigd, te weten klein gevaarlijk afval/klein chemisch afval, oliehoudende sludges, scheepsafvalstoffen en C-2 afvalstoffen.

Provinciale Milieu Verordening (1e tranche)

Uit de Wet milieubeheer volgt de verplichting om Provinciale Milieu Verordeningen (PMV's) vast te stellen. Inzake gevaarlijke afvalstoffen zijn regelingen opgenomen met betrekking tot inzameling en melding. De wijze waarop de inzamelvergunningsplicht is geregeld voor bepaalde aangewezen categorieën gevaarlijke afvalstoffen is in de PMV's vastgelegd. Tevens is de koppeling van inzamelvergunningsplicht en inzameling in de rechtgebieden geregeld. In de PMV's is voor de ontdoeners van gevaarlijk afval een meldplicht geregeld.

EG-Verordening 259/93: overbrenging afvalstoffen

De verordening betreft het toezicht en de controle op de overbrenging van afvalstoffen binnen, naar en uit de Europese Gemeenschap. In de verordening wordt onderscheid gemaakt in 'voor verwijdering bestemde afvalstoffen' en 'voor nuttige toepassing bestemde afvalstoffen' waarvoor de uitvoeringsregels verschillen.

In de Richtlijnen 75/442/EEG en 91/689/EEG (gevaarlijke afvalstoffen) wordt de verplichting geregeld dat de producent van de afvalstoffen de verwijdering op zodanige wijze regelt dat de kwaliteit van het milieu wordt beschermd. In de Richtlijn 75/442/EEG zijn onder andere de beginselen van nabijheid, voorrang voor nuttige toepassing en zelfverzorging op communautair en nationaal niveau vastgelegd. De verordening inzake de overbrenging van afvalstoffen dient er toe bij te dragen dat de verwijdering van (gevaarlijke) afvalstoffen milieuhygiënisch verantwoord is.

3.2 Te nemen besluiten

Het beleid inzake de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen wordt integraal bijgesteld in het Meerjarenplan verwijdering gevaarlijke afvalstoffen II, welke in juni 1996 moet worden vastgesteld. Het MJP-II dient, volgens het Besluit milieueffectrapportage, een m.e.r.-procedure te doorlopen. In het MJP-II zullen methoden van verwerking of voorzieningen voor die verwerking worden vastgesteld. Ten behoeve van de m.e.r.-procedure is deze Startnotitie opgesteld.

De integrale bijstelling van het Meerjarenplan wordt voorbereid door de Projectgroep Meerjarenplan. De projectgroep is samengesteld uit medewerkers van het ministerie van VROM en medewerkers van de provincies (IPO). Ten behoeve van de integrale bijstelling is een werkplan opgesteld, waarin diverse acties zijn aangegeven voor evaluatie van het huidige beleid en bijstelling c.q. actualisatie van het Meerjarenplan. De projectgroep rapporteert aan de Stuurgroep MJP. De stuurgroep draagt de verantwoordelijkheid voor het bijgestelde Meerjarenplan en beslist over de inhoud van het plan. De door de stuurgroep genomen beslissingen worden voorgelegd aan de Minister van VROM en het IPO.

4 VOORGENOMEN BELEID EN ALTERNATIEVEN

4.1 Knelpunten per sector

Naast de verplichte integrale bijstelling van het MJP om de drie jaar, zijn er ontwikkelingen en knelpunten in de huidige verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen gesignaleerd, die vragen om een bijstelling van het beleid. Gesignaleerd wordt onder andere dat de hoogwaardigheid en doelmatigheid van de verwijdering voor meerdere sectoren te wensen over laat en dat de inzamelrespons (voor meerdere categorieën gevaarlijke afvalstoffen) achterblijft bij de taakstellingen. Daarnaast wordt gesignaleerd dat voor bepaalde categorieën gevaarlijke afvalstoffen (waaronder straalgrit, zeefzand, non-ferro en gebruikte chemicaliën verpakkingen) er een duidelijke relatie bestaat met het vergelijkbare niet gevaarlijke afval. Gecombineerde verwijdering (c.q. verwerking) biedt wellicht mogelijkheden voor een doelmatiger aanpak.

Voorts zijn de inzichten inzake de doelmatige verwijdering aan verandering onderhevig, waardoor het MJP als kader voor het verwijderingsbeleid en de toetsing van de vergunningverlening gewijzigd zal worden. Genoemde ontwikkelingen nopen eveneens tot een integrale bijstelling van het plan.

In bijlage 2 is een overzicht opgenomen van de gesignaleerde knelpunten per sector.

4.2 Sturingsmogelijkheden

In het MJP-II vindt een integrale bijstelling plaats van het vigerende beleid, zoals neergelegd in het MJP-I en de tussentijdse wijziging. In de praktijk betekent dit dat nieuwe beleidsvoornemens en vigerend beleid in het MJP-II worden geïntegreerd. Ten behoeve van het MJP-II en de daaraan gekoppelde m.e.r.-procedure is geïnventariseerd welke onderwerpen in het MJP-II beschouwd dienen te worden als aanvullend en vernieuwend ten opzichte van het vigerend beleid.

De belangrijkste beleidsinstrumenten zijn samengevat in tabel 4.1. Daarbij is de verwijderingsstructuur ingedeeld in vier rubrieken: algemene maatregelen, maatregelen ten behoeve van inzamelen en bewaren, maatregelen ten behoeve van de verwerking gericht op hergebruik en maatregelen in de sfeer van eindverwerking.

Tabel 4.1. Belangrijkste beleidsinstrumenten MJP

ALGEMEEN	INZAMELING
* hanteren preventiemaatregelen * invulling geven aan producentenverantwoordelijkheid * voorschrijven kwalitatieve preventie (in productie-stadium) * prioriteitsstelling en planmatige aanpak * organisatie (invullen verantwoordelijkheden) * sturing(sorganisatie) gevaarlijke afvalstoffen * vergunningverlening (en vergunningsduur) * handhaving (o.a. relatie met milieuzorgsysteem) * onderzoek * voorlichting * financiële prikkels * regulering tarieven * internationale afstemming * in- en uitvoerbepalingen	* inzamelvergunningplicht * terugnameplicht * retoursystemen * recht- en plichtgebieden * koppeling inzameling aan resp. bewaren of verwerken * logo (herkenbaarheid)
HERGEBRUIK/VERWERKING	EINDVERWERKING
* herverwerkingsplicht * toepassingsplicht afvalstoffen/secundaire grondstoffen * 'minimum-standaards' (scheidings-, reinigings-, terugwinnings- en immobilisatietechnieken) * grenzen aan capaciteit (in relatie tot resp. aanbod, schaalgrootte en spreiding)	* stortverboden * 'minimumstandaards' * grenzen aan capaciteit (veiligstellen achtervangfunctie)

4.3 Algemene beleidsvoornemens MJP-II

Het doel van het MJP is te komen tot een doelmatige verwijdering, toegesneden op de ontwikkelingen die plaatsvinden of worden voorzien. Het begrip doelmatigheid, dat ten grondslag ligt aan dit beleid, is eveneens aan ontwikkeling onderhevig. In het MJP-II wordt daarom de doelmatigheidstoets geactualiseerd zodat deze beter is toegesneden dan de thans gehanteerde doelmatigheidstoets. In deze actualisering van de doelmatigheidstoets gaat het met name om de invulling van de doelmatigheidscriteria zoals die in de Wet milieubeheer worden genoemd.

Het voornemen is om de doelmatigheidstoets te hanteren, zoals weergegeven in tabel 4.2. Op basis hiervan vindt een nadere concretisering plaats per schakel van de verwijderingsketen (inzamelen, bewaren, verwerken en eindverwerken) en van de in-, uit- en doorvoer van gevaarlijke afvalstoffen. De hier uit voortvloeiende beleidslijn ten aanzien van de verschillende schakels wordt vervolgens per sector geconcretiseerd in een beleid ten aanzien van het verlenen van vergunningen en in een actieprogramma gericht op de ontwikkeling van die sector.

Bij het uitwerken van het begrip doelmatigheid per schakel van de verwijderingsketen zal aandacht worden besteed aan de volgende aspecten. Bij de schakel inzamelen zal worden nagegaan in hoeverre het zinvol is om een inzamelvergunningplicht te hanteren en zal worden nagegaan of de (thans gehanteerde) koppeling met het bewaren zal moeten worden gehandhaafd. Bij de schakel bewaren zal worden nagegaan of de koppeling met inzamelen of met bewerken, zoals die thans wordt gehanteerd, moet worden gehandhaafd. Voor alle schakels zal worden nagegaan of de thans gehanteerde scheiding tussen land- en scheepsafvalstoffen moet worden gehandhaafd.

Tabel 4.2. Voornemen doelmatigheidstoets MJP-II (concept)

Toetscriterium	Voorgenomen beoordeling
Continuïteit	voor een specifieke afvalstroom is de verwijderingsketen, als geheel, in staat de afvalproducenten, die zich willen of moeten ontdoen van hun afval, te bedienen
Effectiviteit en efficiëntie	de verwijdering is milieuhygiënisch hoogwaardig, terwijl de kosten in verhouding zijn het milieuhygiënisch gewin
Capaciteit	voldoende capaciteit voorhanden om het Nederlands aanbod te kunnen verwerken (behoudens uitzonderingen); loslaten van bovengrens aan capaciteit voor be- en verwerking ter bevordering van concurrentieprikkels
Spreiding	bewaarinrichtingen voor inzamelvergunningplichtigen vallen onder toets evenwichtige spreiding
Effectief toezicht	voorschrijven acceptatie- en administratieprocedure
Nazorg	conform Leemtewet

De belangrijkste verandering ten opzichte van het MJP-I is dat de effectiviteit en efficiëntie van de verwijdering in het MJP-II wordt ingevuld door het per sector formuleren van een minimum-standaard voor de be- en verwerkingsfaciliteiten. De minimum-standaard is de toetssteen, waaraan nieuwe initiatieven (voor be- en verwerken) minimaal dienen te voldoen. De minimum-standaard kan worden gekarakteriseerd op basis van emissies, verbruik van schaarse voorraden (grondstoffen, ruimtebeslag) en flexibiliteit en kosten-effectiviteit.

Voorts wordt in het MJP-II een aantal algemene wijzigingen voorgestaan:

- ten aanzien van de in- en uitvoer van afvalstoffen wordt de Europese regelgeving steeds belangrijker. Het MJP-II zal in het licht van de veranderende omstandigheden het in- en uitvoerbeleid in algemene zin opnieuw bezien. De centrale vraag daarbij is op welke punten en in welke mate de beginselen zelfvoorziening en nabijheid en het streven naar een hoogwaardige verwijderingsstructuur in Nederland kunnen worden vertaald in een concreet in- en uitvoerbeleid;
- de standaardvergunningstermijn (in MJP-I vijf jaar) staat ter discussie. Er zal een aanpassing plaatsvinden van de afwijkingscriteria en mogelijk van de standaardvergunningstermijn zelf.

4.4 Voorgenomen beleid per sector

De maatregelen per sector kunnen worden onderscheiden in algemene maatregelen, maatregelen inzake inzamelen en bewaren, maatregelen in de sfeer van verwerking ten behoeve van hergebruik en maatregelen in de eindverwerking. De beleidsinstrumenten zijn in paragraaf 4.2 reeds in globale zin aangegeven.

In onderstaande tabel is voor de sectoren aangegeven voor welke schakels in de verwijderingsketen er thans voornemens bestaan om tot een aanpassing van het beleid te komen.

Tabel 4.3. Aandachtsvelden beleidsontwikkeling MJP-II

Sector	Maatregelen MJP-II ten behoeve van			
	Algemeen	Inzamelen en bewaren	Verwerking (hergebruik)	Eindverwerking
1. kca/kg				
2. oliehoudende sludges		•	•	
3. fotografisch chemisch afval	•	•	•	•
4. afgewerkte olie		•		
5. scheepsafvalstoffen	•	•	•	
6. specifiek ziekenhuisafval		•		
7. zuren en basen			•	
8. gebruikte chemicaliën verpakkingen	•	•	•	
9. vloeibare koolwaterstoffen	•	•	•	•
10. te verbranden afvalstoffen	•			•
11. C-1 afvalstoffen			•	•
12. C-2 afvalstoffen			•	•
13. C-3 afvalstoffen			•	•
14. verontreinigde grond				
15. straalgrit			•	
16. accu's		•		
17. batterijen				
18. gasontladingslampen	•		•	
19. oliefilters				
20. non-ferro	•			

Er worden algemene beleidsmaatregelen voorzien in de sectoren fotografisch chemisch afval (invoering producentenverantwoordelijkheid), scheepsafvalstoffen (komen tot een integrale verwijderingsstructuur, combinatie met landstromen), gebruikte chemicaliën verpakkingen (onderzoeken mogelijkheden invoering producentenverantwoordelijkheid), vloeibare koolwaterstoffen (afweging op milieurendement van verwijderingsopties, ontwerpen sturingsconcept), te verbranden afvalstoffen (relatie met buitenlandse verwerking, ontwikkeling afvalmanagementfunctie) en non-ferro-metalen (vergunningverlening in relatie tot -internationale- handelsaspecten).

Beleidsmaatregelen inzake inzameling en bewaren worden voorgesteld voor de sectoren oliehoudende sludges, afgewerkte olie, scheepsafvalstoffen, specifiek ziekenhuisafval, gebruikte chemicaliën verpakkingen en vloeibare koolwaterstoffen.

De voorgestelde maatregelen hebben tot doel te komen tot een verbeterde afgifte, omdat geconcludeerd wordt dat bij de huidige uitvoering onvoldoende gevaarlijke afvalstoffen wordt ingezameld (lage respons). In dit stadium zijn de te nemen maatregelen nog niet geconcretiseerd. Het introduceren van een inzamelvergunningplicht voor bepaalde (deel)categorieën afval wordt als mogelijke maatregel genoemd.

Voor de sector accu's wordt tevens geconcludeerd dat nog niet alle bewaarfaciliteiten voldoen aan de geldende eisen. Dit knelpunt dient echter door middel van handhaving opgelost te worden en vereist geen aanvullende maatregelen voor het bewaren.

Beleidsmaatregelen gericht op een hoogwaardiger wijze van verwerken (met name verhoging van het hergebruik) worden voorgesteld voor een groot aantal sectoren. Onderscheid kan daarbij worden gemaakt in nieuwe methoden voor terugwinning van bepaalde componenten uit het afval en hergebruik van de gehele fractie c.q. een substantieel deel van deze fractie. Ten behoeve van de verwerking gericht op hergebruik is een breed scala aan (scheidings)technieken mogelijk.

Een mogelijkheid die voor meerdere categorieën niet brandbaar gevaarlijke afvalstoffen wordt voorgesteld is immobilisatie (bij voorkeur tot een bouwstof). Ten behoeve van het MJP-II zal per afvalcategorie beoordeeld worden of door de voorziene technische ontwikkeling kan worden overgegaan tot een hoogwaardiger wijze van verwerking, dat wil zeggen of in het MJP-II voor de betreffende sector overgegaan dient te worden tot het naar boven bijstellen van de 'minimum-standaard'. In bijlage 3 is nader aangegeven welke beleidsontwikkelingen worden overwogen.

Beleidsmaatregelen gericht op de eindverwerking zijn geformuleerd voor de (vooralsnog) niet herbruikbare brandbare respectievelijk niet-brandbare afvalstromen c.q. deel- of reststromen van de bepaalde afvalstromen.

De eindverwerkingsoptie verbranden (met energierterugwinning) is aan de orde voor de sectoren afvalolie, oliefilters (en andere oliehoudende afvalstoffen), vloeibare koolwaterstoffen en te verbranden gevaarlijke afvalstoffen. Bij de te verbranden afvalstoffen uit deze sectoren is met name de capaciteitsvraag aan de orde. Voorts geldt voor alle brandbare afvalstoffen dat verbranding afgewogen dient te worden (op grond van doelmatigheid en hoogwaardigheid) tegenover verwerkingsopties gericht op fysiek hergebruik.

De eindverwerking storten is geen hoogwaardige verwijdering en dient verder teruggedrongen te worden. Voor niet herbruikbare gevaarlijke afvalstoffen, die gestort dienen te worden, worden bewerkingsstappen voorgesteld waardoor het storten van deze gevaarlijke afvalstoffen onder minder stringente voorwaarden mogelijk is. Voor C-1-afvalstoffen wordt voorgesteld bovengrondse opslagmogelijkheden te realiseren.

In 4.1 is reeds genoemd dat voor bepaalde sectoren de doelmatigheid van de verwijdering mogelijk verbeterd kan worden door te bezien of een gecombineerde verwijdering mogelijk is met het vergelijkbare niet gevaarlijk afval.

4.5 Concretisering mogelijkheden voor beleidsaanpassing

In het MER ten behoeve van het MJP-II zal de samenhang van het voorgenomen beleid worden beschreven. Bij het behandelen van de milieu-effecten zal onderscheid gemaakt worden in voornemens die uitgebreid worden behandeld en voornemens die minder uitgebreid worden behandeld. Dit is afhankelijk van de omvang van de milieuhygiënische gevolgen van de mogelijke beleidswijziging (zie bijlage 3) en zal in de richtlijnen worden aangegeven.

Het belangrijkste m.e.r.-plichtige voornemen in het kader van het MJP-II is: **het -per sector- voorschrijven van methoden van (eind)verwerking in zogenaamde 'minimum-standaards'**

Daarnaast hebben maatregelen ter bevordering van de inzamelrespons en maatregelen gericht op (kwalitatieve) preventie van de afvalstroom invloed op de omvang en kwaliteit van de ter verwerking aangeboden gevaarlijke afvalstoffen.

Vooralsnog wordt ervan uitgegaan dat de volgende voornemens en alternatieven in het (m.e.r. ten behoeve van) MJP-II worden beschouwd als **mogelijkheden voor beleidsaanpassing**:

Actualisering 'minimum-standaard' (eind)verwerking:

- sector: oliehoudende sludges:
Voor oliehoudende sludges is een minimumstandaard operationeel voor de terugwinning van de oliefractie en opwerking tot brandstof. Echter de reiniging van de zandfractie en de teruggewonnen olie is nog onvoldoende hoogwaardig. In het MER zal een verkenning plaatsvinden naar hoogwaardiger alternatieven;
- sector: fotografisch chemisch afval (fca):
Vanaf 1995 zijn er minimumstandaards voor de verwerking van verschillende fracties fca operationeel. Ten behoeve van het MJP-II zal verkend worden of er hoogwaardiger alternatieven bestaan;
- sector: zuren en basen:
Voor zuren en basen geldt ontgiften, neutraliseren en ontwateren als vrij laagwaardige minimum-standaard. Hoogwaardiger alternatieven (ONO-plus, immobilisatie ONO-slib) zijn voornemens die ten behoeve van het MJP-II beschouwd zullen worden;
- sector: gebruikte chemicaliën verpakkingen (gcv):
Voor metaalhoudend gcv geldt een verfbehandelinginstallatie (VBI) als minimum-standaard. Hergebruik kan deelstroomgericht worden verbeterd. Het ontwikkelen van minimum-standaard zal zich daar op te concentreren;

- sector: vloeibare koolwaterstoffen:
Er zijn minimum-standaards van kracht, de behoefte bestaat het milieurendement van de destillatie en het verbranden met elkaar te vergelijken;
- sector: te verbranden afvalstoffen:
Er zijn per categorie brandbare gevaarlijke afvalstoffen minimum-standaards van kracht. De feitelijke verwijdering is hiermee echter niet in overeenstemming. In het MER zal een vergelijking tussen capaciteit en aanbod plaats vinden en een milieuhygiënische vergelijking tussen DTO-verbranding en toepassing in de vorm van co-firing (o.a. in cementindustrie), alsmede nieuwe technieken (o.a. pyrolyse, vergassen);
- sector: C-1-afvalstoffen (inclusief immobilisatie):
Er zijn geen binnenlandse verwerkingsmogelijkheden voorgeschreven. Vanaf 1996 worden knelpunten met de berging van hardingszouten verwacht. Het MJP-II zal opties voor bovengrondse berging behandelen;
- sector: C-2-afvalstoffen:
Thans vindt berging plaats in afwachting van be- en verwerking. Verdergaande terugwinning van zware metalen wordt in het MJP-II overwogen.
- sector: C-3-afvalstoffen:
MJP-I voorziet in bergingseisen voor C-3-stortplaatsen. In MER zullen immobilisatie tot bouwstof en/of reiniging (bij zeefzand) worden behandeld;
- sector: straalgrit:
Reinigbaar straalgrit wordt in principe gereinigd. Niet-reinigbaar straalgrit en straalgritreinigingsresidu worden gestort. Voor niet-reinigbaar straalgrit zal in het MER de mogelijkheid van verglazing worden bekeken;
- sector: gasontladingslampen:
In MJP-I is de verwerking in principe geregeld. De verwijdering van de bij de verwerking vrijkomende reststoffen (glas en fluorescentiepoeder) blijkt niet altijd hoogwaardig. Derhalve zal ten behoeve van het MJP-II worden beschouwd welke hoogwaardiger alternatieven voor de reststoffen mogelijk zijn;
- sector: oliefilters:
Thans vindt integrale verbranding plaats (MJP-I). Verwijderingsalternatieven, die die in het MJP-II worden overwogen, zijn vooraf scheiden en separaat verwerken fracties of verwerken tezamen met andere afvalstromen.

Op grond van de afweging van deze mogelijkheden zal in het plan het nieuwe beleid worden geformuleerd. Hierbij zal aandacht besteed worden aan de invoering hiervan.

Respons-verhogende maatregelen:

Diverse sectoren hebben een lagere respons dan wenselijk. Nog nader te bepalen responsverhogende maatregelen bestaan veelal uit een betere voorlichting en handhaving ter realisatie van taakstellingen. In (het MER ten behoeve van) het MJP-II zullen de situaties met en zonder responsverhogende maatregelen via het ter verwerking aangeboden gevaarlijke afvalstoffen tot uitdrukking worden gebracht in de milieugevolgen.

Kwalitatieve preventie:

Voor de sectoren vloeibare koolwaterstoffen, oliehoudende sludges, oliefilters, afgewerkte olie, (oliehoudende) scheepsafvalstoffen en batterijen is sprake van mogelijkheden tot kwalitatieve preventie door de samenstelling van de produkten, voorafgaand aan het afvalstadium te wijzigen. Kwalitatieve preventie dient zoveel mogelijk bevorderd te worden. In het MER kunnen de effecten van kwalitatieve preventie op de milieukegetallen worden aangegeven.

5 INDICATIE TE VERWACHTEN MILIEU-GEVOLGEN

5.1 Kader beschrijving milieugevolgen

De milieu-effectrapportage (m.e.r.) is een instrument om 'milieugevolgen' van bepaalde maatregelen en alternatieven voor die maatregelen in beeld te brengen en te vergelijken (toetsen). Onder 'milieu' wordt verstaan:

- bescherming van mensen, dieren, planten, goederen, water, bodem en lucht;
- de relaties tussen bovengenoemde objecten: ecosystemen, kringlopen, wisselwerkingen, klimaat;
- bescherming van esthetische waarden, natuurwetenschappelijke waarden, cultuurhistorische waarden;
- gevolgen voor de mens;
- overige aspecten: streven naar duurzame ontwikkeling, grondstoffenverbruik, energieverbruik, ruimtebeslag, ketenbeheer en mobiliteitsbeperking.

Beoordeling van de milieugevolgen van het voorgenomen beleid en de alternatieven vindt plaats in het MER. Voor de sectoren, waarvoor bijstelling van het vigerend beleid wordt voorgestaan volgt een beoordeling van de milieugevolgen ten gevolge van de gewijzigde verwijderingssituatie. Indien de maatregelen direct gevolgen hebben voor de methoden van be- en verwerking zullen in het MER eveneens (voor zover mogelijk en relevant) alternatieve opties worden behandeld.

De toetsing in de m.e.r., alsmede de wijze waarop de beschrijving van de milieugevolgen plaats vindt, hangen samen met de ten behoeve van het MJP-II gestelde beoordelingscriteria voor de beleidsmaatregelen. In hoofdstuk 2 is aangegeven dat doelmatigheid het centrale begrip vormt waaraan de beleidsmaatregelen per sector getoetst dienen te worden. Derhalve is het zinvol de beschrijving van de milieugevolgen op een niveau te laten plaatsvinden, die aansluit bij het niveau waarop de doelmatigheidstoets invulling krijgt. Nader geconcretiseerd houdt dit in dat de gevolgen voor het milieu beschreven worden door de invloed van een verwijderingsactiviteit op het milieu te karakteriseren. Deze karakterisering kan plaats vinden door gebruik te maken van milieuprofielen. De voorgestane methode wordt in 5.2 nader toegelicht. In de richtlijnen zal worden aangegeven hoe de beoordelingsmethodiek precies wordt ingevuld (diepgang en afbakening).

5.2 Beoordelingsmethodiek

Het Meerjarenplan verwijdering gevaarlijke afvalstoffen grijpt in op alle schakels van de verwijderingsketen. Om de milieu-effecten van het beleid, en alternatieven daarvoor, inzichtelijk te maken, zal in principe naar de gehele verwijderingsketen gekeken moeten worden. Ten einde het MER overzichtelijk te houden, zal de beschrijving van de milieugevolgen zich concentreren op de meest ingrijpende beleidsvoornemens.

Het MJP-II zal bestaan uit een algemeen deel en een twintigtal sectorplannen. In het MER zal gekozen worden voor een gecombineerde beschrijving van de milieugevolgen. Hieronder wordt verstaan dat de milieugevolgen van de algemene beleidsalternatieven kwalitatief worden beschreven. Een kwantitatieve uitwerking vindt sectorgewijs plaats.

De beschrijving van de milieugevolgen zal in het MER op twee niveaus plaatsvinden: per verwijderingsschakel en voor de gehele verwijderingsketen.

De doelmatigheid van de verwijdering vormt in beide gevallen het centrale beoordelingscriterium. De in het MER te hanteren toetsingscriteria zullen hiervan worden afgeleid.

Verwijderingsschakel

Toetsing van de schakels uit de verwijderingsketen kan plaats vinden door het opstellen van een milieuprofiel, bestaande uit een aantal milieu-kengetallen. Op het niveau van de verwijderingsschakel zal een sterk accent komen te liggen op het ontwikkelen van zogenaamde 'minimum-standaards'. Hieronder wordt verstaan die wijze van verwijdering die kan worden bestempeld als 'meest effectief en efficiënt'. De minimum-standaard staat model voor een hoogwaardige verwijdering met een goed milieurendement. Een minimum-standaard wordt derhalve gekarakteriseerd door (toetsingseisen te formuleren voor) het milieuprofiel (emissieprofiel, energie- en (primaire) grondstoffenverbruik) en de kosteneffectiviteit.

In het MER zullen de vigerende minimum-standaards en de in beschouwing te nemen (nieuwe) voornemens en alternatieven op deze wijze worden vergeleken.

Verwijderingsketen

Op het niveau van de gehele verwijderingsketen is eveneens een beoordeling mogelijk. Naast effectiviteit en efficiëntie zijn daarbij de volgende beoordelingscriteria eveneens aan de orde:

- continuïteit van de verwijdering per sector;
- capaciteit (per verwijderingsschakel) in relatie tot het aanbod.

Bij de ketenanalyse in het MER kan gebruik gemaakt worden van het per verwijderingsschakel ontwikkelde milieuprofiel. Milieuprofielen van verschillende schakels van de verwijderingsketen worden hierbij geïntegreerd. Tevens kunnen op dit niveau de effecten van preventie op het aanbod worden betrokken. Waar bovenstaande ketenanalyse te kort schiet, zal gebruik gemaakt worden van de levenscyclusanalyse (LCA). Ketenganalyse (eventueel LCA) zal in ieder geval worden uitgevoerd voor oplosmiddelen, verfafval en te verbranden afvalstoffen.

Milieuprofiel

Het te hanteren milieuprofiel moet een afspiegeling zijn van de milieu-effecten zoals die zich (potentieel) kunnen voordoen te gevolge van de verwijdering van gevaarlijke afvalstoffen. Hierbij kan met name gedacht worden aan diverse emissies naar het milieu. Het betreft zowel procesemissies (rookgassen, afvalwater) als emissies ten gevolge van uitloging of calamiteiten. Daarnaast kan het energie- en grondstoffengebruik beschreven worden, waarbij speciale aandacht uitgaat naar het 'afval-bij-afval' (waste-to-waste) principe. Daarnaast zal ook het transport waar mogelijk in het milieuprofiel verdisconteerd moeten worden. Tot slot zal waar zinvol ook (kwalitatieve en kwantitatieve) preventie zichtbaar worden gemaakt.

Het milieuprofiel zal bestaan uit kengetallen, die aansluiten op de in het NMP gehanteerde milieuthema's. Dit betreft in ieder geval kengetallen voor:

- emissie van broeikasgassen;
- emissie van verzurende stoffen;
- emissie van toxische stoffen;
- ontstaan van reststoffen;
- energiegebruik;
- gebruik van (primaire) grondstoffen;
- ruimtegebruik.

6 PROCEDURELE ASPECTEN

Het MJP-II wordt vastgesteld door de minister van VROM en de twaalf Provinciale Staten. De vaststelling dient in 1996 plaats te vinden.

Ten behoeve van het MJP-II wordt een m.e.r.-procedure doorlopen. Het doel van het doorlopen van de m.e.r.-procedure ten behoeve van het ontwerpplan is dat 'het milieu' een volwaardige plaats kan krijgen in de besluitvorming.

De m.e.r.-procedure voor het MJP-II start met het uitbrengen van deze Startnotitie. De Startnotitie wordt ter inzage gelegd, waarna de Commissie voor de milieu-effectrapportage (C-m.e.r.) een advies voor de richtlijnen voor het MER uitbrengt. De bevoegde gezagsinstanties (de Minister van VROM en de twaalf provincies) formuleren aansluitend de definitieve richtlijnen voor het MER (op basis van de adviesrichtlijnen). De definitieve richtlijnen verschijnen drie (tot maximaal vijf) maanden na bekendmaking van de Startnotitie. Vervolgens kan het MER worden opgesteld.

Het opstellen van het MER en het opstellen van het ontwerp MJP-II vindt parallel aan elkaar plaats en wordt gecoördineerd vanuit de projectgroep MJP-II (zie 3.2).

Voorafgaand aan de vaststelling van het plan zal het ontwerp voor het MJP-II in een inspraakronde worden gebracht. Gelijktijdig met de bekendmaking van het ontwerp MJP-II zal het MER behorende bij het ontwerp MJP-II bekend worden gemaakt en eveneens in een inspraakronde worden gebracht. De inspraakronde voor het MER verloopt synchroon met die van het ontwerpplan. Echter voor het MER zal aansluitend op de inspraak nog een toetsingsadvies door de C-m.e.r. worden opgesteld. Na bekendmaking van het MER en het ontwerpplan verstrijken circa drie maanden proceduuretijd voor dat tot definitieve vaststelling van het plan kan worden overgegaan.

BIJLAGEN Bijlage 1: Vigerend beleid MJP-I (per sector)

Sector	Vigerend beleid (MJP-I en Tussentijdse wijziging)
1. kca/kg	* gemeenten hebben zorgplicht voor kca uit huishoudens * optimalisering inzameling door invoering kca-logo * aparte inzamelstructuur kga uit bedrijven (< 200 kg/afgifte) * gemelijke depots als achtervang bedrijfs-kga * hanteren recht- en plichtgebieden inzamelaars/bewaren * betere benutting mogelijkheden hergebruik (taakstelling 60%) * geen in- en uitvoer
2. oliehoudende sludges	* ontkoppeling inzamel- en bewaar/bewerkvergunning * terugwinning oliefractie en opwerking tot brandstof * verbranding bij onmogelijkheid terugwinning * hergebruik zandfractie uit verwerking pmv-o/w/s * reiniging zandfractie o/w/s in grondreinigingsinstallatie * oil based mud scheiden in olie en gruis, olie opwerken tot herbruikbare olie (minimumstandaard) * geen in- en uitvoer
3. fotografisch chemisch afval	* reductie hoeveelheid Fca t.g.v preventie bij fotografische industrie (taakstelling 20%) * (produkt-)hergebruik dient toe te nemen (taakstelling > 60%) * gescheiden inzameling fracties Fca (zwart-witontwikkelaar, bleekfixeer, kleurontwikkelaar) per 1/1/95 * minimumstandaards (per 1/1/95) voor verwerking fracties Fca: - z/w ontwikkelaar micro-biologisch zuiveren - fixeer en kleurontwikkelaar verwerken in indampinstallatie - mengsels verglazen of gelijkwaardig * invoer en uitvoer onder voorwaarden
4. afgewerkte olie	* producentenverantwoordelijkheid is van toepassing * hergebruik afgewerkte olie via CBE (1995) * geen uitvoer, invoer toegestaan
5. scheepsafvalstoffen 5.1 scheepsgebonden 5.2 natte ladingsrestanten 5.3 droge ladingsrestanten 5.4 scheeps kga/kca	* landelijk rechtsgebied * verantwoordelijkheid inzamelstructuur bij ontdoeners (SAB, SFAV, etc) * verwerken oliefracties bij HOI's (5.1) * opwerken afgewerkte olie tot secundaire brandstof (5.1) * afgifte verbeteren via terminals, raffinaderijen en HOI (5.2) * preventie volgens efficiënt stripping (5.2) * inzameling via inzamelstations (5.3) * afgiftepunt op sluizen (5.4)
6. specifiek ziekenhuisafval	* verwerken in specifieke oven ZAVIN, AVR chemie als achtervang * inzameling via kca-inzamelaars en specifieke inzamelbedrijven * invoer toegestaan, uitvoer niet
7. zuren en basen	* implementatie plan gericht op 95% nuttige toepassing (in 2000) * eindverwerking: ONO behandeling en vervolgens storten * in- en uitvoer onder voorwaarden
8. gebruikte chemicaliën verpakkingen	* inzameling via kca-inzamelstructuur * verwerken metaalhoudend Gcv (verf) in VBI
9. vloeibare koolwaterstoffen	* preventiebeleid vormgegeven in implementatieplan (taakstelling: 25% hkw's in 2000) * inzameling via kca-inzamelaars en service-inzamelaars * verwerking via gefractioneerde destillatie * in- en uitvoer ten behoeve van hergebruik
10. te verbranden afvalstoffen	* brandbaar afval dat niet voor hergebruik in aanmerking komt, verbranden in primair DTO, secundair RO * afvalmanagementfunctie AVR ten aanzien van verpakt afval; uitbreiding functie naar steekvast afval na realisatie DTO-10 * in- en uitvoer onder voorwaarden
11. C-1 afvalstoffen	* geen invoer, beëindiging uitvoer (in 1996)

12. C-2 afvalstoffen	* immobilisatie C2-stromen (< 2% zware metalen) * berging herbruikbaar (> 2% zware metalen) en niet-immobiliseerbare C2-afvalstoffen in deponie * geen invoer, beperkte uitvoer
13. C-3 afvalstoffen	* stortverboden voor afvalstoffen met organisch stofgehalte > 10%, reinigbaar zeefzand, rayonslib met Zn > 2% * regio's zelfvoorzienend t.a.v. stortcapaciteit * Berging behandelde AVI-reststoffen in provinciale stortplaatsen * geen invoer, beperkte uitvoer (tot 1995)
14. verontreinigde grond	* hanteren criteria voor reinigbaarheid (door SCG) * Storten toegestaan afhankelijk van reinigbaarheid/kosten en hoeveelheid reststoffen * invoer toegestaan, uitvoer verboden
15. straalgrit	* preventie en hergebruik in implementatieplan * storten alleen toegestaan indien niet reinigbaar * geen in- en uitvoer
16. accu's	* bewaren conform CPR-richtlijnen * minimumstandaard verwerking: geen reststoffen (m.u.v. bakeliet) * hergebruik lood(-verbindingen), polypropyleen, neutralisatie zwavelzuur
17. batterijen	* terugnameverplichting producent * preventie en hergebruik via implementatieplan * verwerking batterijen in binnen- en buitenland * in- en uitvoer onder voorwaarden
18. gasontladingslampen	* inzameling via kca-inzamelstructuur en installateurs * verwerking residuen gaso's (scheiden in ferro, non-ferro, fluorescentiepoeder, overig kwikhoudend) * stortverbod gaso's * geen in- en uitvoer
19. oliefilters	* inzameling via kca-inzamelstructuur * preventie via levensduurverlenging * minimumstandaard: verbranden papier en oliefractie en terugwinning metaal uit verbrandingsresidu * shredderen als voorbereiding toegestaan * geen in- en uitvoer
20. non-ferro	* bewaren en verwerken gerelateerd aan eis dat bijdrage aan hergebruik non-ferro wordt geleverd * in- en uitvoer toegestaan

BIJLAGEN Bijlage 2: Kneipunten verwijdering (per sector)

Sector	Kneipunten verwijdering
1. kca/kg	* inzameling kleine partijen (< 50 kg) bedrijfs-kg * inzameling kg uit KWD-sector * geen inzicht in potentieel aanbod kg
2. oliehoudende sludges	* afgifte o/w/s onvoldoende * hergebruik olie en zandfractie nog onvoldoende * vergunningplicht voor inzameling van o/w/s beperkt zich tot mengsels uit autoherstelrichtingen; deze beperking leidt tot verwarring en slecht handhaafbare situaties; * onduidelijk of 'offspec' partijen (olie of brandstof die niet voldoet aan de specificaties) als afvalstof of als brandstof moeten worden beschouwd
3. fotografisch chemisch afval	* halen van preventiedoelstelling * hoogwaardigheid verwerking
4. afgewerkte olie	* uitvoering inzameling suboptimaal
5. scheepsafvalstoffen	* ontbreken van integrale verwijderingsstructuur * verwerkingscapaciteit niet benut * input olie kwalitatief slecht * afgifte thans mager (lozing op zee) * samenvoegen van apart gehouden afgewerkte olie met bilgewater door het ontbreken van voorzieningen bij de inzamelaars
6. specifiek ziekenhuisafval	* inzamelrespons (m.n. bij extramuraal) is slecht
7. zuren en basen	* verwerking onvoldoende hoogwaardig
8. gebruikte chemicaliën verpakkingen	* geen be- en verwerking kunststofhoudend gcv * onvoldoende afgifte * overcapaciteit bewerking * verbranden/storten onbehandeld gcv * onvoldoende afbakening ten opzichte van niet gevaarlijke afvalstoffen
9. vloeibare koolwaterstoffen	* verwijdering onvoldoende hoogwaardig (te veel verbranding) * onvoldoende onderscheid deelfracties OWS/KWS
10. te verbranden afvalstoffen	* onvoldoende inzicht in toekomstig aanbod * aanzuiging buitenlandse installaties, m.n. cementindustrie * onduidelijk welke gevaarlijke afvalstoffen in een DTO en welke in een RO verbrand moeten worden
11. C-1 afvalstoffen	* berging na 1/1/96 nog probleem, alternatieve verwerkingsmethoden (m.n. voor hardingszouten en kleine C-1 afvalstromen) komen voorsnog niet tot stand
12. C-2 afvalstoffen	* huidige verwijdering onvoldoende hoogwaardig * onvoldoende hergebruik zware metalen
13. C-3 afvalstoffen	* huidige verwijdering onvoldoende hoogwaardig * onduidelijk welk deel van de C3-afvalstoffen thermisch verwerkt moet worden * onvoldoende reiniging/hergebruik/immobilisatie
14. verontreinigde grond	
15. straalgrit	* formuleren minimumstandaard (afzetprobleem gereinigd straalgrit, geen structurele oplossing niet-reinigbaar straalgrit en straalgritreinigingsresidu (C-2 afval), geen eenduidige criteria reinigbaarheid)
16. accu's	* voorzieningenniveau bewaren onvoldoende
17. batterijen	
18. gasontladingslampen	* geringe afgifte huishoudens/bedrijven (sub-optimale inzameling) * verwerking onvoldoende hoogwaardig (teveel storten/verbranden)
19. oliefilters	
20. non-ferro	* preventie draaisels met boor-, snij-, slijp- en walsolie komt onvoldoende van de grond * onduidelijke status non-ferro-metalen en rol van de handel daarin (afbakening afvalstof-grondstof)

BIJLAGEN Bijlage 3: Te onderzoeken beleidsontwikkelingen MJP-II (per sector)

Sector	Te onderzoeken beleidsontwikkelingen MJP-II
1. kca/kg	* gelet op de tussentijdse wijziging wordt geen nieuw beleid voorzien
2. oliehoudende sludges	* inzamelvergunningsplicht van alle o/w/s * hoogwaardiger opties t.b.v hergebruik olie en zandfractie (diverse alternatieven te beschouwen) * onderzoek onderscheid p/m/v-o/w/s * 'offspec' partijen als brandstof of als afvalstof beschouwen
3. fotografisch chemisch afval	* AMvB / producentenverantwoordelijkheid * minimumstandaard verwerking: hoogwaardiger opties voor bestaande
4. afgewerkte olie	* op hoofdlijnen continueren vigerend beleid * optimaliseren inzameling
5. scheepsafvalstoffen	* op hoofdlijnen continueren vigerend beleid * verbetering kwaliteit ingezamelde oliehoudende afvalstoffen * koppeling landstromen en scheepsafvalstoffen * verbetering inzamelrespons * ontwerpen integrale verwijderingsstructuur * uitwerken van definitief systeem voor de inzameling van afgewerkte olie
6. specifiek ziekenhuisafval	* continueren vigerend beleid verwerking * maatregelen ter verbetering inzameling treffen
7. zuren en basen	* minimumstandaard hoogwaardiger stellen (dan ONO) (opties: ONO-plus, immobilisatie ONO-slib)
8. gebruikte chemicaliën verpakkingen	* introductie producentenverantwoordelijkheid * optimaliseren hergebruik * verbeteren afgifte
9. vloeibare koolwaterstoffen	* scheidingsplicht t.b.v. hergebruik * afweging destillatie - verbranden (milieurendement) * verbeteren inzameling kleine partijen (onder PMV) * realisatie maximale destillatie (sturingsinstrument)
10. te verbranden afvalstoffen	* capaciteitsafstemming in Europees verband * alternatieven voor DTO-verbranding (o.a. cementindustrie) (vanuit milieurendement) * verder uitbouwen afvalmanagementfunctie AVR * vastleggen criteria verbranden in DTO-10
11. C-1 afvalstoffen	* creëren van binnenlandse verwijderingsmogelijkheden (opties: bovengrondse opslag, immobilisatie en terugwinning)
12. C-2 afvalstoffen	* vaststellen minimumstandaard terugwinning zware metalen
13. C-3 afvalstoffen	* formuleren minimumstandaard voor de verwijdering
14. verontreinigde grond	* continueren vigerend beleid
15. straalgrit	* Hoogwaardiger verwerking niet-reinigbaar straalgrit door opwerken tot bouw materiaal (verglazen)
16. accu's	* continueren vigerend beleid * intensivering handhaving * inzameling ook door producenten
17. batterijen	* continueren vigerend beleid
18. gasontladingslampen	* op hoofdlijnen continueren vigerend beleid * verbetering afgifte (voorlichting/handhaving) * minimumstandaard formuleren voor verwerking * onderzoeken toepassen producentenverantwoordelijkheid
19. oliefilters	* continueren vigerend beleid
20. non-ferro	* op hoofdlijnen continueren vigerend beleid

BIJLAGEN Bijlage 4: Begrippenlijst

afvalmanagementfunctie:	taak om afvalstromen te sturen naar gewenste be- of verwerking
deponie:	speciale stortplaats
draaitrommeloven:	oventype waar de verbranding van afvalstof in een draaitrommel wordt uitgevoerd
eindverwerking:	uiteindelijke verwerking van afval
gevaarlijke afvalstoffen:	aangewezen afvalstoffen die vanuit milieuoogpunt als gevaarlijk worden gekwalificeerd
milieukengetal:	maat voor een bepaald milieugevolg
milieuprofiel:	karakterisering van verwijderingsmethode op grond van milieukengetallen
milieurendement:	maat voor efficiency en effectiviteit van een verwijderingsstap c.q. gehele verwijdering
milieuthema:	onderwerp waaraan een bepaalde milieuproblematiek is verbonden (o.a. vermes-ting, verzuring, etc.)
minimum-standaard:	gesteld minimum-eisenpakket aan be- of verwerkingswijze.
producentenverantwoordelijkheid:	verantwoordelijkheid van de producent voor zijn (rest)produkt in het afvalstadium
respons:	ingezamelde hoeveelheid ten opzichte van potentieel inzamelbare hoeveelheid van de bepaalde afvalstof
roosteroven:	oventype waar de verbranding van afvalstof op een rooster wordt uitgevoerd, veel in gebruik bij huisvuilverbranding
sector:	groep van vergunninghouders betrokken bij de verwijdering van een bepaalde categorie gevaarlijk afval.
verwijderingsketen:	route die een afvalstof doorloopt van ont-doener tot eindverwerking
verwijderingsschakel:	onderdeel van verwijderingsketen
vigeren:	van kracht zijn (van wetten)